

Instytucjonalne determinanty i mechanizmy wykorzystania ewaluacji w organizacjach sektora publicznego

Przedmiotem proponowanego badania jest problem niedostatecznego wykorzystania wyników badań ewaluacyjnych w procesie tworzenia i realizacji interwencji publicznych (polityk, programów, regulacji). Wieloletnie obserwacje dowodzą, że nazbyt często organizacje sektora publicznego wykorzystują ewaluację jedynie symbolicznie (tzn. realizują badania nie żeby faktycznie wykorzystywać ich wnioski, ale tylko żeby zademonstrować otoczeniu, że prowadzą racjonalne działania w oparciu o analizy). Wyjaśnienie i znalezienie rozwiązania tego fenomenu ma istotne znaczenie praktyczne, bowiem od faktycznego wykorzystania ewaluacji zależy jakość realizowanych polityk, a więc pośrednio rozwój gospodarczy, czy jakość życia.

Dotychczasowe badania skupiające się najczęściej na perspektywie pojedynczego badania ewaluacyjnego nie dały jednoznacznych wyników. Od kilku lat rozwija się nowe, obiecujące podejście koncentrujące się na całościowej perspektywie systemu ewaluacji, czyli organizacji, która realizuje szereg badań i powinna je wykorzystywać oraz otoczeniu, w którym ona funkcjonuje.

Celem tego projektu jest zweryfikowanie, w jaki sposób na to, jak organizacja sektora publicznego wykorzystuje ewaluację, wpływa m.in.:

- presja otoczenia w którym organizacja funkcjonuje (np. naciski ze strony finansujących jej działania, albo ogólna niepewność co do przyszłości),
- wewnętrzna skłonność do ewaluacji związana z typem prowadzonej działalności.

Weryfikacja nastąpi poprzez porównanie dwudziestu przypadków różnorodnych organizacji sektora publicznego realizujących ewaluację z trzech krajów o różnej kulturze ewaluacji: Polski, Irlandii i Holandii. Zastosowanie tzw. jakościowej analizy porównawczej pozwoli na zidentyfikowanie warunków koniecznych i wystarczających dla każdego z możliwych typów wykorzystania i niewykorzystania ewaluacji.

Wynikiem badania będzie ugruntowany teoretycznie i zweryfikowany empirycznie model wyjaśniający, jak kontekst instytucjonalny w którym funkcjonuje organizacja oraz jej wewnętrzna charakterystyka wpływa na sposób wykorzystania ewaluacji na różnych etapach rozwoju jej systemu ewaluacji. Wyniki te będą stanowiły wkład w zrozumienie fenomenu wykorzystania wiedzy w działaniach organizacji publicznych, przyczyniając się do rozwoju dyscyplin polityk publicznych i zarządzania.